

**Posudek na bakalářskou práci Michaely Varausové
Archeologické nálezy avarsko-slovanských opaskových kování na
území České republiky**

Práce M. Varausové představuje shrnutí určité etapy historického a archeologického výzkumu avarské říše a jejího kulturního vlivu v rámci střední Evropy. Ale především jde o vymezení základních skupin části kovového inventáře v rámci hmotných pramenů, které jsou základem pro chronologii daného období. Autorka zpracovala katalog nálezů, který by měl být další oporou pro typologické třídění a vlastní analýzu z hlediska historického.

Formální stránka práce

Jazyková stránka

V rozsáhlé práci (150 stran textu a obrázků) se výjimečně objevují drobné překlepy nebo drobná opomenutí: např. str. 13, začátek 2 odstavce zdola, 2 větu nutné začít velkým písmenem; str. 15, v předposlední řádce chybí číslo obrázku. Další chyba však mění jména: str. 14, I.P. Rusanova je Irina Pavlovna Rusanova, tj. v textu by mělo být I. P. Rusanové nikoli podle „I.P. Rusanova“.

Autorka používá místy složitý slovosled a skladba vět by byla pro laického čtenáře méně srozumitelná. Je nutné dávat pozor i na terminologii, nelze např. přezku typu Korinth (str. 30) jednou označit za přezku, jindy jako nákončí opasku.

Technické nedostatky

Největším problémem je, že u katalogu chybí paginace stránek, což výrazně snižuje možnost orientace v textu. Myslím, že by práci výrazně napomohl i jmenný rejstřík lokalit.

Heuristická stránka práce

Autorka se snaží nastínit vývoj jedné ze složek hmotné kultury, kovové industrie. Protože nálezů neustále přibývá, lze katalog průběžně doplňovat. V publikacích o které se autorka práce opírá,

nejsou často uvedeny rozměry předmětů proto, že jsou na tabulkách zobrazeny 1:1. Takže údaje lze doplnit podle obrázků.

V úvodu práce, v části 4. Dějiny bádání chybí některé důležité tituly, které výrazně posunovaly naše znalosti o studované problematice, např. práce R. Turka Čechy na úsvitě dějin, zcela je opomenut i nemalý podíl prof. J. Slámy na výsledcích studia přemyslovských hradišť, především z hlediska jejich hmotné kultury. V závěru této kapitoly autorka konstatuje, že je nutné připomenout práce D. Třeštíka a J. Žemličky, neuvádí však které. Výsledky diskuse mezi archeology a historiky jsou natolik podnětné, že by měl být podíl historiků zcela jednoznačně uveden. Pak by bylo možné se vyvarovat některých nepřesných konstatování (např. str. 17, 1 věta).

Metodologická stránka práce

Vzhledem k názvu práce je zřejmé, že se autorka iniciativně pustila do soupisu veškeré avarsko-slovanské kovové industrie, nejen pouze opaskových kování. Tím jí rozsah práce postupně narostl do velkých rozměrů, takže jí v podstatě nezbylo příliš času na vlastní analýzu. Bylo by zajímavá např. statisticky zhodnotit, kolik % nálezů tvoří opasková kování v Čechách, kolik na Moravě? Kolik % nálezů v obou regionech tvoří předměty, které byly součástí koňského postroje. Jaké je teritoriální rozšíření jednotlivých typů apod.

Shrnutí

Autorka se pokusila podat základní charakteristiku vývoje kovové industrie v chronologickém rozmezí 7. – počátek 9. stol. v Českých zemích. Kladla však důraz na soupis pramenů. Ve vlastní analýze ji čeká ještě mnoho práce, aby vytěžila z těchto pramenů všechny informace, které nabízejí. Řada otázek je ale oříškem i pro specialisty historiky a archeology, kteří se tímto studiem zabývají dlouhou dobu. Tato bakalářská práce by měla být doplněna o dílčí analýzy a především o další nálezy z Mikulčic, které byly publikovány v úplném soupise N. Profantovou v Daim, F. (Hrsg.): *Awarenforschungen* 2, 605-801, Wien 1992.

Práci hodnotím velmi dobře a doporučuji k obhajobě.

PhDr. P. Břicháček
Západočeské muzeum v Plzni